

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

3050-2013 (010, 011)

Strategian hyväksyminen

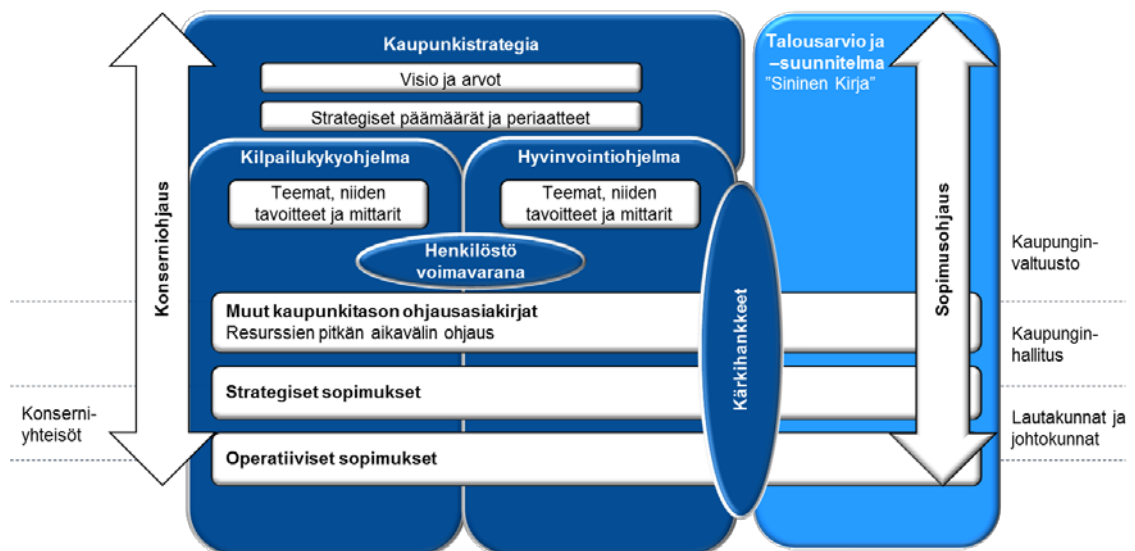
Tiivistelmä:

Kaupunginvaltuusto on 25.3.2013 § 66 hyväksynyt strategiahierarkian. Strategiahierarkian mukaisesti on laadittu kaupunkistrategia ja sen alle kaksi strategista ohjelmaa: hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma sekä kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma. Kaupunginhallitukselle ehdotetaan, että se esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi kaupunkistrategian ja strategiset ohjelmat sekä näihin sisältyvät keskeiset päämäärät ja linjaukset.

Kh § 273

Taustaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.3.2013 uuden strategiahierarkian. Sen mukaisesti Turun kaupungin strategiakokonaisuus (jäljempänä ”Strategia”) muodostuu kaupunkistrategiasta sekä strategisista ohjelmista: Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelmasta sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmasta. Lisäksi henkilöstölle luodaan oma tavoiteohjelmansa, Henkilöstö voimavarana.

Kuva 1: Strategiahierarkia (Kv 25.3.2013).

Strategian valmistelua on tehty laajassa yhteistyössä kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Valmistelun tuloksena strategian keskeiset näkökulmat ovat kirkastuneet ja tiivistyneet kaupunkistrategiaan ja strategisiin ohjelmiin, joita nyt esitetään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Kaupunkistrategia ja strategiset ohjelmat

Kaupunkistrategia on visionomainen dokumentti, joka kuvaa miltä kaupunki näyttää vuonna 2029, mitä keskeisiä päämääriä kaupunki toiminnalleen aset-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

---

taa ja mihin periaatteisiin kaupungin henkilöstö sekä luottamushenkilöt lupaa-
vat toiminnassaan sitoutua.

Strategisissa ohjelmissa aikajänne on neljästä kahdeksaan vuotta ja niissä
tehdään linjaukset keinoista, joilla kaupunkistrategian päämääriä toteutetaan.
Linjaukset puretaan toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa
käytännön toimenpiteiksi, joista osa voidaan toteuttaa kärkihankkeina. Näillä
tarkoitetaan konkreettisia toteutusprojekteja, jotka ovat kestoltaan yhdestä
neljään vuotta ja niillä on sovitut aikataulut, tehtävät ja lopputuotteet. Kärki-
hankkeiksi valikoituvat laajavaikutteiset tehtäväkokonaisuudet, joilla haetaan
kaupungin menestyksen kannalta välttämättömiä muutoksia ja joille halutaan
erityistä näkyvyyttä.

Strategiaa täydennetään tarpeen mukaan muilla strategialuonteisilla asiakir-
joilla. Voimassa olevien ja jo hyväksytyjen ohjausasiakirjojen keskeinen sisäl-
tö on tuotu strategisten ohjelmien linjauksiin. Asiakirjojen elinkaaren päättyses-
sä niiden uudistamistarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Asiakirjoja ei uusita
silloin kun niiden keskeinen sisältö on tarkoituksenmukaisempaa kuvata kau-
pungin strategisissa ohjelmissa. Vastaavasti aikaisemmin laadittuja ohjaus-
asiakirjoja voidaan tarpeen vaatiessa myös kumota. Yhdessä strategisten oh-
jelmien kanssa ohjausasiakirjat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka
kattaa kaupunginvaltuuston näkökulmasta keskeiset strategiset sisällöt ja oh-
jauselementit.

Strategiatyöhön vaikuttaa voimakkaasti myös ulkoinen ohjaus. Lainsäädän-
nön, asetusten, valtion ohjausasiakirjojen ja ohjelmien lisäksi kaupungin toi-
minnassa tulee huomioida Varsinais-Suomen liiton maakuntasuunnitelma ja -
ohjelma, maakuntakaavat, valtion alueviranomaisten strategiset tavoitteet se-
kä seudulliset ja valtakunnalliset sopimukset. Vastaavasti kaupungin tulee
strategiaan nojautuen pyrkiä vaikuttamaan edellä mainittujen ja muiden sidos-
ryhmien tavoiteasetantaan.

Strategia ohjausvälineenä

Kaupunginvaltuusto ohjaa kaupunkikonsernia asettamalla strategisia pää-
määriä ja tekemällä voimavarojen käyttöä koskevia valintoja. Varmistamalla,
että valintojen taustalla ovat selkeästi kuvatut ja mitattavissa olevat hyödyt,
valtuusto kykenee arvioimaan tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tarvit-
taessa muokkaamaan päämääriä ja linjauksia. Strategian omistajuus yhdistet-
tynä kaupungin toimintamallia ja johtamisjärjestelmää koskevien periaatteiden
omistajuuteen antaa kaupunginvaltuustolle vahvan perustan kaupunkikonser-
nin johtamiselle.

Strategia kytkeytyy tiiviisti talousarvion laadintaan. Keskeiset strategiset ta-
voitteet sisällytetään talousarviokirjaan ja niitä toteutetaan talousarvion puit-
teissa. Tavoitteiden asettaminen poikkeaa tässä mielessä toteuttamista kos-
kevista päätöksistä, joita viime kädessä ohjaavat käytettävissä olevien talou-
dellisten ja muiden voimavarojen riittävyys.

Strategisten linjausten valinta

Kaupunginhallituksen 3.6.2013 tekemän päätöksen mukaisesti strategisia lin-
jauksia valittaessa on kyettävä vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

- Sopimusohjaus: Strategian päämäärät ja tavoitteet puretaan toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa niin, että niistä voidaan johtaa käytännön toimintaa tavoitteellisesti ja kustannustehokkaasti. Sopimusohjaus yhdistää toiminnan ja talouden suunnittelun.
- Kehittämisen ohjausmalli: Strategian hyötyjen toteutuminen edellyttää yhteistä tapaa priorisoida kehitysideoita, päättää resurssien käytöstä, toteuttaa hankkeet ja projektit suunnitelmallisesti sekä johtaa hankesalkkuja.
- Strateginen viestintä ja osallisuus: Strategian toteuttaminen on arjen toimintaa. Strategisten linjausten sekä toimintalupausten ymmärrys ja sisäistäminen onnistuu ainoastaan jatkuvalla viestinnällä, vuorovaikutuksella ja yhteistyöllä kaupungin henkilöstön, asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa.
- Johtaminen ja seuranta: Strategian toimeenpanoa on johdettava ja seurattava systemaattisesti. Menestyksekkäs johtaminen perustuu tietoon ja siksi tiedonhallintaan liittyvien menetelmien sekä työvälineiden kehittäminen on avainasemassa.

Kaupungin toiminnan uudistamisen lähtökohtana on kaupunkilaisten hyvinvoinnin sekä vireän elinkeinoelämän edistäminen kestäväällä tavalla. Hyvinvoinnin keskeisenä edellytyksenä on kilpailukyky. Se luo taloudellista vaurautta, jolla ylläpidetään ja kasvatetaan hyvinvointia.

Vastaavasti kaupunkilaisten hyvinvointia tarvitaan luomaan kilpailukykyä. Innostuneet ja aktiiviset kaupunkilaiset ovat luovan kaupungin elinvoimaisuuden lähde. Luovuuden avulla kaupunki kykenee uudistumaan, lisäämään tuottavuuttaan ja varmistamaan, että kaupungin tehtävänä olevat lakisääteiset ja muut palvelut kyetään hoitamaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Strategian seuranta

Säännöllinen seuranta ja mittaaminen luovat perustan strategian toimeenpanon johtamiselle. Seuranta on keskeinen osa toiminnan ja talouden vuosittaisista raportointia. Sen mahdollistavat sekä kaupunkitason mittarit että sovittujen toimenpiteiden etenemistä kuvaavat mittarit ohjelmatasolla.

Kaupunkistrategian mittarit ovat indikaattoreita, jotka kertovat monipuolisesti koko kaupungin kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin kehityksestä. Ne ovat pääosin kansallisia tilastotietoja, joille on pidemmän aikavälin vertailuarvoja myös muista kaupungeista. Indikaattorit kuvaavat välillisesti kaupungin toiminnan vaikutusta. Silloin kun ne kehittyvät myönteiseen suuntaan suhteessa aiempaan tilanteeseen tai verrokkikaupunkeihin, voidaan strategian toteutusta pitää onnistuneena. Vertailemalla voidaan myös eliminoida suhdanteiden aiheuttamat muutokset mittaustuloksissa.

Strategisten ohjelmien toimeenpanon mittarit syntyvät sopimusohjausprosessin tuloksena ja kuvaavat valittujen strategisten linjausten toteutumista. Linjatukset alatavoitteineen muuntuvat sopimusohjausprosessissa toimenpiteiksi toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa.

Strategian toimeenpanon keskeiset osa-alueet

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

Strategian toimeenpano edellyttää systemaattista tapaa sopia tavoitteiden toteuttamiskeinoista, tehokasta kehittämisprojektien läpivientiä, yhteistyötä eri osapuolten kesken, sekä sovittujen toimenpiteiden säännöllistä seuranta. Nämä kyvykkyydet muodostavat neljä keskeistä strategian toimeenpanon osa-aluetta.

- Sopimusohjaus: Strategian päämäärät ja tavoitteet puretaan toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa niin, että niistä voidaan johtaa käytännön toimintaa tavoitteellisesti ja kustannustehokkaasti. Sopimusohjaus yhdistää toiminnan ja talouden suunnittelun.

- Kehittämisen ohjausmalli: Strategian hyötyjen toteutuminen edellyttää yhteistä tapaa priorisoida kehitysideoita, päättää resurssien käytöstä, toteuttaa hankkeet ja projektit suunnitelmallisesti sekä johtaa hankesalkkuja.

- Strateginen viestintä ja osallisuus: Strategian toteuttaminen on arjen toimintaa. Strategisten linjausten sekä toimintalupausten ymmärrys ja sisäistäminen onnistuu ainoastaan jatkuvalla viestinnällä, vuorovaikutuksella ja yhteistyöllä kaupungin henkilöstön, asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa.

- Johtaminen ja seuranta: Strategian toimeenpanoa on johdettava ja seurattava systemaattisesti. Menestyksenkäs johtaminen perustuu tietoon ja siksi tiedonhallintaan liittyvien menetelmien sekä työvälineiden kehittäminen on avainasemassa.

Strategian toimeenpano on suunnittelu aloitettavaksi syksyllä 2014 kun Strategia on hyväksytty kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa. Samalla laaditaan sidosryhmäviestinnän tarpeisiin erilliset materiaalit, joita käytetään sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä.

Liite 1 Kaupunkistrategia

Liite 2 Strategiset ohjelmat

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää,

että liitteenä 1 oleva kaupunkistrategia ja liitteenä 2 olevat strategiset ohjelmat sekä niihin sisältyvät keskeiset päämäärät ja linjaukset hyväksytään ja

että päämäärien ja linjausten toteuttamisesta päätetään talousarvioprosessin yhteydessä kulloinkin käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin seuraavin muutoksin:

"Päästrategia:

Muokataan lausetta kohdassa henkilöstö:

Työt, prosessit ja **vastuut** ovat selkeästi määriteltyjä ja mielekkäitä...

Ohjelmat:

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	5
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

Johdanto:

(Kulttuuridiversifiteettilause - korvataan): Kansainväliset opiskelijat ja osaajat lisäävät kilpailukykyä

2.2.7

Vieraskielisten ja **erityistä tukea tarvitsevien nuorten** tarpeet ...

2.2.8

Peruskoulujen, lukioden ja **ammattillisen opetuksen** toiminnan korkea laatu

3.3.7

Toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto.

Tehdään päätös raitiotiestä yleissuunnitelman valmistuttua.

Mittaristoon:

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus Turussa on yli 66 % v. 2030 mennessä."

Päätös asiassa tehtiin Arven Eklundin kannattamana tekemästä ehdotuksesta yksimielisesti.

Kv § 110

Liite 1 Kaupunkistrategia

Liite 2 Strategiset ohjelmat

(Kaupunginhallituksen päättämät muutokset huomioitu).

Kaupunginhallituksen ehdotus

että liitteenä 1 oleva kaupunkistrategia ja liitteenä 2 olevat strategiset ohjelmat sekä niihin sisältyvät keskeiset päämäärät ja linjaukset hyväksytään ja

että päämäärien ja linjausten toteuttamisesta päätetään talousarvioprosessin yhteydessä kulloinkin käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin siten tarkistettuna, että kaupunkistrategian viimeisen kappaleen toiseksi viimeinen virke muutettiin seuraavaksi (lisäys **lihavoitu-na**):

"Hyvällä **avoimella** päätöksenteolla, johtamisella ja yhdessä tekemisellä Turku varmistaa, että valitulla kehityksen tiellä pysytään ja suunta säilyy oikeana."

Lisäksi keskustelun aikana Miikkolan Lampin kannattamana tekemä ponsi päätettiin saattaa valtuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tietoon.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	6
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

Asian käsittely kokouksessa

Tehty ponsiesitys

Miikkola Lampin kannattamana teki seuraavan ponsiesityksen:

"Mittareihin, joko strategiaan tai operatiivisiin ohjelmiin, esitetään lisättäväksi palveluja tarjoavien yritysten sekä muiden yhteisöjen tyytyväisyys kaupungin toimintatapoihin.

Niissä tulisi näkyä kaupungin itse sekä muiden tuottamien palvelujen vertailumittarit tai -luvut. Myös ulkomaisten investointien määrä sekä toimenpiteet niiden houkuttelemiseksi ovat asioita, jotka ovat tärkeitä mittareita kaupungin elinkeinopolitiikan toimivuudesta.

Strategioissa ei ole selkeästi huomioitu miten turvataan osaava kotimaisen sekä ulkomaalaisen työvoiman saatavuus (strateginen henkilöstösuunnitelma, rekrytointi, työnantajalupaukset).

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien suhteellinen kasvattaminen on hyvä tavoite, mutta toimenpiteitä ei voi kuitenkaan tehdä heikentämällä muita kulkutapaosuuksia. Myös henkilöautoliikenteen sujuvuus ja paikoitus pitää taata, sillä se on enemmistön liikennemuoto.

Strategisissa linjauksissa ei mainita tietoliikenneyhteyksiä. Ehdotamme parannuksia avoimiin langattomiin verkkoihin koko seudullisella alueella eli kaikille kaupunkilaisille avointa maksutonta tietoliikkeenverkkoa."

Tehdyt muutosehdotukset

Tavio Lampin kannattamana teki seuraavansisältöisen muutosehdotuksen:

"1)

Alkuperäinen: "2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla

Alatavoite:

Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästä tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia."

Poistetaan maininnat ruotsin kielestä:

Muutosehdotus: "2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla

Alatavoite:

Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästä tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen kielen opintomahdollisuuksia."

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	7
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

---

2)

Alkuperäinen: "3.1.4 Turulla on mahdollisuus kasvaa monikulttuurisen osaamisen ja koulutuksen kaupungiksi, jossa työnantajat rekrytoivat aktiivisesti maahanmuuttajataustaisia vieraskielisiä osaajia. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys ovat Turun erityisiä voimavaroja, joita voidaan hyödyntää elinkeinoelämän kilpailukyvyn kasvattamisessa."

Korvataan sana monikulttuurinen sanalla kansainvälinen.

Muutosehdotus: "Turulla on mahdollisuus kasvaa kansainvälisen osaamisen ja koulutuksen kaupungiksi, jossa työnantajat rekrytoivat aktiivisesti maahanmuuttajataustaisia vieraskielisiä osaajia. Kansainvälisyys on Turulle erityinen voimavara, joita voidaan hyödyntää elinkeinoelämän kilpailukyvyn kasvattamisessa."

Laivoranta Huovisen kannattamana teki seuraavansisältöisen muutosehdotuksen:

"Kaupunkistrategian viimeisen kappaleen toiseksi viimeinen virke muutetaan seuraavaksi (lisäys **lihavoituna**):

Hyvällä **avoimella** päätöksenteolla, johtamisella ja yhdessä tekemisellä Turku varmistaa, että valitulla kehityksen tiellä pysytään ja suunta säilyy oikeana."

Muutosehdotusten käsittely

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja esitti, että ensimmäisessä vaiheessa vastakkain asetetaan kaupunginhallituksen ehdotus ja Tavion Lampin kannattamana tekemä muutosehdotus ja toisessa vaiheessa ensimmäisessä vaiheessa voittanut ehdotus ja Laivorannan Huovisen kannattamana tekemä muutosehdotus. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Päätöksenteon ensimmäisessä vaiheessa puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne valtuutetut, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät "jaa", jos "ei" voittaa, on Tavion muutosehdotus tullut hyväksytyksi. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettuna koneäänestyksessä 60 valtuutettua kannatti kaupunginhallituksen ehdotusta ja 6 valtuutettua kannatti Tavion tekemää muutosehdotusta, 1 poissa, joten kaupunginhallituksen ehdotus voitti tässä äänestyksessä.

Päätöksenteon toisessa vaiheessa Laivorannan Huovisen kannattamana tekemä muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti kaupunginvaltuuston päätökseksi.

Liite 3

Äänestyslista

Jakelu

tied Strategiset yhtiöt ja säätiöt
 tied Hankinta- ja logistiikkakeskus
 tied Henkilöstöasioiden palvelukeskus
 tied Hyvinvointitoimiala
 tied IT-palvelut

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	8
Kaupunginhallitus	273	16.06.2014	3	
Kaupunginvaltuusto	110	23.06.2014	4	

---

tied Kasvatus- ja opetuslautakunta
 tied Kasvatus- ja opetuslautakunta, ruotsinkielinen jaosto
 tied Kasvatus- ja opetuslautakunta, suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto
 tied Kasvatus- ja opetuslautakunta, suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaosto
 tied Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta
 tied Keskusvaalilautakunta
 tied Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta
 tied Kiinteistötoimiala
 tied Konsernihallinto
 tied Kulttuurilautakunta
 tied Liikuntalautakunta
 tied Matkailun palvelukeskus
 tied Nuorisolautakunta
 tied Rakennuslautakunta
 tied Revisiotoimisto
 tied Sivistystoimiala
 tied Sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaosto
 tied Sosiaali- ja terveyslautakunta
 tied Talouspalvelukeskus
 tied Tarkastuslautakunta 2013-2016
 tied Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
 tied Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta
 tied Turun Seudun Kehittämiskeskus
 tied Turun Työterveystalo
 tied Vapaa-aikatoimiala
 tied Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos
 tied Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta
 tied Velkaneuvonta
 tied Vesiliikelaitoksen johtokunta
 tied Vesiliikelaitos
 tied Ympäristötoimiala